

Trung Tá Lữ c Quân Phm Phan Lang là phu nhân c a m t c u Thi u Tá H i Quân VNCH

Ng i Vi t h i ngo i, có ít ai đ c bi t: Ng i ph n M g c Vi t mang c p b c Trung Tá đ u tiên c a Quân Lữ c Hoa K , là phu nhân c a m t c u Thi u Tá H i Quân VNCH, di t n sang M cùng ch ng và ba đ a con vào nh ng ngày cu i cùng c a cu c chi n Vi t Nam : Trung Tá Lữ c Quân Lang Phan Phm (đã nh n thông báo s th ng c p Đ i Tá, tr c khi xin v h u).

Phm Phan Lang sinh ra và c m t th i tu i th s ng cùng gia đình ở Nha Trang, theo h c t i tr ng N Trung H c và Võ Tánh. Nha Trang là thành ph bi n th m ng, n i có hai quân tr ng n i ti ng: Trung Tâm Hu n Luy n Không Quân và H i Quân, v i nh ng chàng trai hào hoa theo nghi p ki m cung, ch n cu c đ i bay b ng và h i hành. Nh ng chàng trai này đã m t th i kh n kh trái tim b i bao nhiêu ng i đ p c a Nha Trang. Th i y, đ ng nh nh ng c p tình nhân SVSQ H i Quân và N Sinh Trung H c Nha Trang là nh ng đôi tình nhân làm đ p ph ph ng nh t. Trong s đó có đôi uyên ng Phm Văn Diên và Phan Th Lang. Ngày y Lang là m t cô bé khá xinh, tính tình hi n đ u đ th ng, nên m i h c Đ i c là đã làm mê m t chàng SVSQ h Phm. Cu c tình kéo dài mãi đ n khi Lang đ u xong tú tài 2 (năm 1969) hai ng i m i làm đám c i.

Anh Phm Văn Diên t t nghi p khóa 14 HQ (Đ Nh Kim Ng u), tr c ngày 30/4/75, mang c p b c Thi u Tá và ch huy m t chi n h m PGM615 (lo i nh).

Vào n a đêm 29.4.75, Thi u Tá Diên đ a chi n h m r i kh i Vi t Nam, mang theo v , 3 đ a con nh , 1, 3 và 5 tu i, cùng cha m già trên tu i 70 và c u em v , đang theo h c đ i h c Lu t Khoa Sài Gòn. Ngoài gia đình, trên tàu còn có th y th đoàn và kho ng h n 150 ng i t n n khác. Chi n h m c a Thi u Tá Diên v a tham đ các cu c hành quân tàn kh c cu i cùng t i Hu , Qu ng Tr , Vùng I, ch a k p s a ch a, b o trì, nên lúc ra kh i b h h ng và n c tràn

vào, nhưng may mắn đã được cứu bởi một tàu HQ khác mà Thiệu Tá Diên đã liên lạc được. Cũng trên chuyến đi này, gia đình bắt một heo t&u trang, vàng bạc mang theo, nên lúc lên bờ chỉ còn hai bàn tay trống.

Cũng như nhiều gia đình khác, thời gian đầu đến Mỹ rất vất vả, vợ chồng Thiệu Tá Diên phải làm đồ nghề đồ s&ng: th& m&c, th& h&, rửa bát đĩa cho nhà hàng, ti& m& ăn, dạy Anh ngữ cho trẻ em Việt Nam & m&t tr&ng Ti&u H&c, như c& trong những cánh đồng cà, hái trái cây, trông nom m&t tr&i gà v&i h&n 60.000 con. Với tính kiên nhẫn và nghề l&c, c& hai vợ chồng và c&u em v&a làm v&a theo h&c ch&ng trình đ&i h&c t&i University of Maryland, Eastern Shore.

Đ&ng Vào Binh Nghi&p

Năm 1980, ch& Phạm Phan Lang đến được cùng lúc hai b&ng C& nhân, trong đó có b&ng Nutrition and Dietetics (Dinh D&ng H&c). Muốn làm việc trong ngành này, c&n phải qua m&t khóa Th&c T&p Dinh D&ng (Dietetic Internship). Ch& Phạm Phan Lang đã nộp đ&n xin th&c t&p & m&t s& tr&ng đ&i h&c, trong đó có c& Ch&ng Trình Th&c T&p Dinh D&ng c&a L&c Quân Hoa Kỳ (US Army Dietetic Internship).

Lúc bấy giờ, ch&ng trình Th&c T&p Dinh D&ng c&a Army đòi hỏi khá nhiều điều kiện khó khăn: đ&m trung bình t&i thi&u là 3.5, phải là công dân Hoa Kỳ, phải d& i 30 tu&i, phải có ít nhất là 3 lá th& gi&i thi&u, cùng m&t s& đ&i u ki&n khác. Trong số những đ&i u ki&n này, ít nhất có hai điều ch& Phạm Phan Lang không có, đó là qu&c t&ch Hoa Kỳ và đã trên tu&i 30. Tuy nhiên, do tr&ng h&p khá đ&c bi&t và có l& do th&n ph&c ngh& l&c và kh& năng c&a m&t ng&i đàn bà t&n n&n, cuối cùng ch& đã được chấp nhận vào ch&ng trình này. Đây là m&t tr&ng h&p ngoại l& đ&c bi&t mà theo ch&, mãi đến sau này, vợ Thiệu Tá Ch& Huy Tr&ng c&a Army Dietetic Internship đã cho ch& bi&t.

M&c dù lúc &y, ch& Phạm Phan Lang cũng được nhận vào th&c t&p & m&t s& tr&ng đ&i h&c khác, nhưng ch& đã chọn Ch&ng Trình Army này. Ch& cho bi&t, ch& chọn Army không phải vì ch& yêu đ&i lính, hay “mu&n đi lính”, mà ch& vì những lý do rất đ&n giản: ch&ng trình th&c t&p rất t&t, n&i ti&ng, d& dàng tìm việc làm sau khi rời quân đ&i, c& gia đình được h&ng quy&n l&i, và nhất là ch& phải “đ&i m& lính và mang lon” có 3 năm. Sau đó, n&u mu&n, có thể xin gi&i ng&. Đã có h&n m&t trăm đ&n xin vào ch&ng trình này, nhưng cuối cùng ch& n&m trong số 10 ng&i đ&c ch&n. Ch& khiêm nhường cho là may mắn, nhưng tất nhiên điều quy&t đ&nh v&n là do kh& năng, k&t qu& bao năm kiên nhẫn h&c hành c&a ch&.

Ch& Phạm Phan Lang bắt đầu binh nghi&p b&ng c&p b&c Thi&u Ủy. Hai tháng đầu tiên được th&c t&p quân s& t&i quân tr&ng Fort Sam Houston (FSH), San Antonio, Texas. Vì là ngành Quân Y, nên những th&c t&p quân s& rất nh& so với những binh ch&ng khác. Tuy nhiên, ch& cũng phải t&p b&n các lo&i súng, trèo đ&i, l&i su&i, t&p tr&n, hành quân, đ&c b&n đ&, s& đ&ng đ&a bàn m&t mình gi&a r&ng sâu.

Sau một năm th&c t&p Dinh D&ng t&i Brooks Army Medical Center (BAMC), FSH, San Antonio,

TX, ch t t ngi p, đ c thắng c p Trung Úy và nh n nhi m s đ u tiên t i Moncrief Army Medical Activity, Fort Jackson, Columbia, SC. Và cũng t i đây m t bi n c l n đã x y ra mang đ n đi u b t h nh l n lao nh t cho cu c đ i c a ch sau này...

Columbia là th ph c a Ti u Bang South Carolina, có kho ng 300-400 ng i Vi t đ nh c lúc b y gi . Th i y ng i Vi t s ng r i rác trong thành ph Columbia và các thành ph ph c n nh Greenville, Charleston, Myrtle Beach, Charlotte, Atlanta... M i ng i đ u c g ng làm vi c đ h i nh p và thích nghi v i đ i s ng m i, nên ch ng ai quen bi t, t p xúc nh i u v i ai. V ch ng anh ch Ph m văn Diên & Ph m Phan Lang đã cùng m t s thân h u tích c c v n đ ng thành l p H i Ái H u Ng i Vi t đ u tiên Columbia, m tr ng đ y Vi t Ng , t ch c nh ng ngày l h i truy n th ng nh Gi T Hùng V ng, T t Trung Thu, T t Nguyên Đán v.v..., gây qu c u tr thuy n nh n, tranh đ u cho nh n quy n, t do Vi t Nam. C u Thi u Tá Diên ho t đ ng r t hăng say (ch Ph m Phan Lang ch h tr tích c c sau l ng, vì Quân Đ i Hoa K không cho phép quân nh n tham gia vào b t c ho t đ ng chính tr nào). Phu quân c a ch , anh Diên, đi kh p các thành ph lân c n, giao k t b ng h u, giúp thành l p các H i Ái H u đ a ph ng, nêu cao tinh th n ch ng C ng...

Bi n C L n Trong Đ i

Hôm đó là ngày l Đ c L p Hoa K , July 4, 1985. Lúc này ch Ph m Phan Lang đang trong Quân Đ i Hoa K đ c c g n 5 năm và mang c p b c Đ i Úy. Khi nh n đ c S V L nh thuy n chuy n v i BAMC, FSH, TX, ch đ đ nh đây s là nhi m s cu i cùng c a ch . Sau khi ch m đ t quân v i nhi m s này, ch s xin gi i ng i. M y ngày tr c L July 4, gia đình anh ch r t b n r n tham đ t i c tùng do các b n h u Columbia và các thành ph lân c n t ch c ti n đ a, h n n a ch đang trong th i k h c thi t t nghi p Th c sĩ (Master Degree), nên ch khá m t m i. Nh ng vì n l i m i c a m t ng i b n, c u Trung Tá HQ Charleston, SC, v ch ng anh ch nh n l i tham đ m t bu i ti c picnic b bi n Foley Beach, SC. Ch này cách Columbia, n i gia đình anh ch , kho ng 3 gi đ ng h lái xe. Cùng v i gia đình anh ch 5 ng i, còn có 4 gia đình khác. T ng c ng có 5 c p v ch ng và 13 đ a tr con, tu i t 9-15. Lúc y tr i còn s m, kho ng 8 gi sáng, trên bi n không m t bóng ng i, ngo i tr h . Và t i n i đây t i n n đã x y ra.

M i ba đ a tr con v a th y bi n đã nao n c ch y ùa ra b i l i. N c bên b bi n lúc y m i cao b ng đ u g i. Các ông b cũng v i vàng theo m y đ a nh , v a đ trông ch ng v a s a so n m c m i câu cua. Đàn bà thì lê mê khiêng th c ăn, n c u ng t trên xe xu ng. B ng có ti ng kêu c p c u t bi n v ng vào, ch ho ng h t nhìn ra, thì h i ôi, 13 đ a tr đã b sóng ng m (undertow) cu n ra xa, và m y ông b đang v i vàng b i ra đ c u con. Ch Lang không bi t b i, nên v i v ch y ng c vào b m t quãng khá dài, kêu c u. Nh ng tr i còn s m quá, và khu này vì n i ti ng nguy hi m sóng ng m (sau này m i ng i m i bi t) nên ch ng có ai ra bi n. Kêu c u m t lúc không đ c, ch v i ch y tr l i bi n. Lúc y m t vài đ a tr l n tu i h n đã b i vào ho c đ c m y ông b đ a vào b . Đang lúc dáo dác tìm ki m m y đ a con, ch th y m t ng i đàn bà M , không bi t ra bi n lúc nào, đang h h c kéo anh Diên, ch ng ch , lên b . Hai m t anh nh m ch t, m t tái nh t, môi tím ng t và đ ng nh không còn th n a. Dù kinh hoàng, đ n đau và s hãi, nh ng v i nh ng kinh nghi m và bình tĩnh c a m t ng i lính, ch đã c g ng làm hô h p nh n t o cho anh, đ c m t ng i b n bác sĩ trong nhóm ph giúp, nh ng phu quân c a ch v n không h i t nh. Khi đ a vào b nh vi n Charlerston, v bác sĩ c p c u, sau khi khám và th nghi m EEG (electroencephalogram), đã bu n bã cho ch bi t : “Ông

nhà đã bị chìm xuống biển khá lâu, trên 10 phút, nên não bị không còn làm việc nữa (irreversible brain damage), xin chờ đợi ng nuôi hy vọng”.

Một tháng sau, anh Diên đã trút hơi thở cuối cùng cùng với binh viên quân sự nơi chôn làm việc ở Fort Jackson, SC. Anh ra đi để cho đứa con gái út, lúc 11 tuổi, và hai đứa bé nữa, 9 và 12 tuổi, được sống. Nếu như mẹ mình đứa con gái của mình, anh đã có thể làm được, nhưng anh không n lòng bị bắt buộc đứa bé đang c bám víu vào nhau để khi bị sóng đánh trôi đi. Anh đã c c m c đứa bé vào g n b , nhưng b các em ôm chặt lấy anh, vì u ng n c quá nh u và s hãi đ n cùng c c, không ch u buông tay chân anh ra. Cuối cùng, không ch ng ch i đ c, anh t t chìm xuống lòng biển tr c đôi mắt đ n đau kinh hoàng c a đ a con gái. Và vì không còn ch để bám víu, nên mắt đ a bé gái khác, 11 tuổi, bị sóng biển đánh d t ra xa, mãi đ n m y ti ng đ ng h sau m i tìm th y xác.

Báo chí đã ca tụng, m i ng i đ u ng m ng i ng m anh nh m t anh hùng. Th ng Nghĩ Sĩ South Carolina lúc b y gi , ông Strom Thurmond, đã ban b ng t ng th ng. Nh ng t t c nh ng th y đ u vô nghĩa đ i v i ch Lang, b i ch đã m t vĩnh vi n ng i ch ng yêu quý c a ch , ba đ a con trong tu i đ i kh c a ch đã không còn ng i cha th ng yêu g ng m u. Không có đ i u gì có th thay th đ c.

M t khúc quanh trong binh nghiệp:

Ch đã xin h y b L nh Thuyền Chuy n v Texas và xin i l i Fort Jackson thêm m t năm n a để có th s m hôm lui t i m ch ng. Trong quân đ i Hoa K , k c ngành Quân Y, thông th ng thì c m i 3 năm, m t Sĩ Quan đ c chuy n đ n nhi m s m i. Ch đ c i l i Fort Jackson đ n 5 năm. Đây cũng là m t tr ng h p ngo i l đ c bi t khác. Ch cũng b ý đ nh giã t quân ngũ. Vì b y gi , quân đ i là nhà c a ch , đã che ch và c u mang ch , cho ch ph ng ti n tài chánh để nuôi các con ăn h c nên ng i. Quân đ i cũng đã rèn luy n ch tr thành m t ng i có can đ m và ngh l c h n để ch ng ch i v i bao nhiêu th thách c a cu c đ i mà ch v a m i tr i qua cũng nh đang ch tr c m t.

Th i gian th m thoát trôi qua, ch đã ph c v trong ngành Quân Y Lữ c Quân Hoa K đ c 22 năm. Trong kho ng th i gian này ch đã thay đ i nhi m s 7 l n, Ngoài Fort Sam Houston, TX, và Fort Jackson, SC, ch đã đ i v các b nh vi n Fort Gordon,GA; Fort Huachuca,AZ; Fort Ord,CA; Madigan Army Medical Center, WA; Landstuhl Regional Medical Command, Germany; và cuối cùng là Tripler Army Medical Center ở Hawaii. T i đây, công vi c c a ch là đ i u hành Phân Khoa Dinh D ng (Director, Nutrition Care Division) v i trên 100 nhân vi n d i quy n, v a sĩ quan, h sĩ quan và dân s . Ngoài ra, ch còn có nhi m v C V n và Giám Sát nh ng ph n hành Dinh D ng trong các đ n v Lữ c Quân trú đóng ở Thái Bình D ng, đ c bi t là Nh t B n và Nam Hàn (Nutrition Consultant, Pacific Region). Và cũng ở nhi m s này, năm 2002, ch Ph m Phan Lang nh n đ c Thông Báo s thăng c p Đ i Tá. Thông th ng th i gian t lúc nh n Thông Báo đ n lúc đ c th c s “ g n lon” cho c p b c Đ i tá trong ngành Quân Y là kho ng t 6 tháng đ n 1 năm. Đ n lúc y ch đã làm vi c t i nhi m s Hawaii đ c 3

năm, nên đã đến lúc phải chuyển đến một nơi mới, mà chắc biết sẽ là Hoa Thịnh Đốn.

Trung tá Phan Lang không muốn phải về Hoa Thịnh Đốn, cũng chẳng muốn rời khỏi Hawaii. Bởi Hawaii có cây xoài, cây mít, cây măng cụt, khế, ổi, nhãn lồng...Hawaii cũng có những hàng dừa xanh, biển nằm quanh năm và có dân rất hiền hòa, hiếu khách. Hawaii đã cho chúng tôi với những hình ảnh yêu dấu của Nha Trang, nơi chôn nhau cắt rốn, cũng là nơi chúng tôi đã gặp, yêu và làm việc những lính biển lặng mồm những cán bộ hào hùng Phan Văn Diên. Cuộc sống đã không còn đẹp nữa, mà còn Hawaii với biển mênh mông, mang bóng dáng miền quê hàng thuyền dờn sóng cát trắng của quê hương.

Những Chuyển Bê Lũ và Tuổi Trẻ, Tình Yêu và Cuộc Đời của Cô Nữ Sinh Trẻ em Nữ Trung Học và Võ Tánh Nha Trang.

Phan Thanh Lang chào đời vào một buổi sáng mùa thu năm 1950 tại thành phố Nha Trang. Cha mẹ và đặc biệt là bà nội rất vui mừng, vì đây là đứa con gái đầu tiên của gia đình và cũng là đứa cháu gái đầu tiên của dòng tộc họ Phan. Cha mẹ muốn đặt tên cho con gái mình là Linh Lan, tên một loài hoa mà ông bà rất thích, nhưng bà nội không chịu, vì bà tin rằng, đặt tên cho con gái bằng tên một loài hoa là không tốt, vì hoa sẽ “sớm nở thì tàn”, cho nên bà nội bắt phải đặt tên Linh Lan thành Lang, để biển nghĩa thành củ khoai... lang. Nhờ vậy đời cô cháu gái sẽ tốt hơn.

Cha mẹ Lang sinh tất cả là 7 người con, nhưng may ông anh đầu đã mất đi trong chiến tranh loạn lạc, sau cùng chỉ còn lại ba anh em, người anh là Phan Ngọc Châu, cựu học sinh Võ Tánh (1B2/VT 63-64), rất chăm chỉ và học giỏi, sau này vào trường Sĩ Quan Thiếu Đốc và tốt nghiệp năm 1968 tại Bình Định. Anh Phan Ngọc Châu có một chuyển tình thân với một người đẹp trường Nữ Trung Học, quê cũng ở Vạn Giã, Hai người không lấy nhau được do một trở ngại về chuyển hành. Anh Châu sống những ngày buồn và khi chết đi đã mang theo mối u tình này xuống lòng huyệt mộ. Người em trai, Phan Hà, sau khi học xong ở Võ Tánh, theo với chúng Lang vào Sài Gòn học luật, rồi cùng đi tị nạn sang Mỹ vào đêm 29.4.1975. Hiện Hà đang sống ở Columbia, SC.

Ba má Lang là ng i V n Giã. vào Nha Trang làm ăn sinh s ng t thu thi u th i, n i nghi p xây c t c a ông n i, r i làm ngh th u khoán. Sau này ông tr thành nhà th u n i ti ng Nha Trang, t ng xây nhà cho các t ng Đ M u, Tôn Th t Đính, và nhi u ngôi bi t th sang tr ng khác trên đ ng Bi t Th , Duy Tân.

Cô bé Lang n lên trong s c ng chi u c a c gia đình, nh t là bà n i, nên cô bé r t “h ”, nhõng nh o và i i h c.Trong nhà, cô bé ch s có m i anh Châu, vì lúc nào anh y cũng tr m tĩnh, nghiêm ng , ít nói và r t chăm h c. Cô bé th ng c tình n tránh, vì h m i n b t g p cô em gái, là anh b t ph i h c, m t đi u mà lúc còn ti u h c, cô bé th y nh là m t c c hình.

Vì i i h c, nên năm l p Nhì tr ng ti u h c Sinh Trung, cô bé b i i l p. C m t năm i l p Nhì y, cô bé th t ê ch và x u h .Vì h có m t đ a h c trò nào i bi ng là cô giáo i đem Lang ra làm ví d . Nh v y mà t đó, Lang quy t tâm h c cho gi i. Mùa hè đ n, Lang theo anh Châu v quê n i V n Giã, đ đ c ông anh d y kèm cùng v i m y đ a con ông chú, bà cô, đ c bi t các môn toán đ , hình h c..

Sau hè, tr i tr ng, Lang đ c lên l p Nh t.Và su t c năm l p Nh t, tháng nào Lang cũng đ c lãnh B ng Danh D , và cu i năm khi thi vào l p Đ Th t tr ng N Trung H c, cô bé đ u h ng th 10 trong s r t đông thí sinh Nha Trang và t các n i khác v d thí. Lang vào Đ Th t năm 12 tu i. Lên Đ Tam ch n Ban C. Năm 1968, Lang đ Tú Tài I h ng Bình Th . Anh Châu t chi n tr ng xa xôi, nghe tin, v i v x xin phép v thăm gia đình và chúc m ng cô em gái. Không ng đó i là n cu i cùng hai anh em nhìn th y m t nhau. Anh Châu đã tr n đúng m t tu n sau khi tr v đ n v . Năm Đ Nh t C, Lang ph i chuy n sang h c bên tr ng Võ Tánh, vì tr ng N Trung H c không đ l p. Sau khi đ u Tú Tài II năm 1969, Lang là ng i đ u tiên trong đám b n bè cùng l p “theo ch ng b cu c ch i”. Anh Châu, ng i anh duy nh t và r t th ng m n Lang, không còn n a đ d đám c i c a em mình. Đó là s m t mát và h t h ng to n c a Lang trong ngày b c theo ch ng.

Lang g p anh Diên, Ph m văn Diên, n đ u tiên vào ngày m ng 6 T t Âm L ch, lúc Lang ch m i tròn 13 tu i , đang h c l p Đ L c. Hôm đó là ngày Th B y, nên ph xá đ y d y nh ng anh chàng SVSQ H i Quân và Không Quân. Không hi u sao lúc y Lang “không a” H i Quân, nên khi b hai anh chàng HQ đi kèm hai bên Lang và m t cô b n, trong lúc d o ph mua hàng, tán t nh, Lang v a s v a m c c , v a ghét n a, nên không m mi ng nói m t i. Anh Diên đi bên c nh, bi t Lang s và e th n, nên ôn t n nh nh g i chuy n. Anh Diên nói ti ng B c, g i Lang b ng “bé”. Theo Lang v g n đ n nhà cô b n cùng đi, cũng là m t ti m ăn, Diên đã h i Lang : “ Bé i, đ ng nào ra bi n, h bé”. Nghe h i, Lang b ng phì c i. H i Quân mà h i đ ng nào ra bi n. Nào ai có bi t, đó i là câu nói đ nh m nh c a đ i Diên sau này.

K t hôm y, c m i n “đi b ” là anh Diên đ n ng i quán c a cô b n, ch bé Lang đ p xe đi qua. Vì quán ăn n m ngay góc đ ng đ n nhà Lang. C nh th cho mãi đ n năm 1965, anh Diên t t nghi p Khóa 14 HQ/ Đ Nh Kim Ng u.

M t hôm, Diên ng ý xin phép Lang đ c đ n nhà thăm ba má và ông anh, làm cô bé Lang ho ng s đ n mu n khóc, i c đ u lia i a, vì nghĩ t i s nghiêm kh c c a cha m , đ c bi t là anh Châu c a mình, nên b o là “Anh mà t i nhà, ch c th nào Lang cũng b đ n, không đ c

đâu!” Nghe nói thế, Diên chờ lâu y m nhìn Lang m m c i và b o là “bé đ ng s”. Cu i tu n sau, Diên đ n nhà th t, g p ba má và anh Châu c a Lang. Và ch ng bi t làm thế nào mà Diên thuyết ph c đ c ông anh khó tính c a Lang, đ đ c “chính th c” t i thăm gia đình Lang. Dù vậy, Diên cũng ch dám t i nhà m i tháng m t l n và cũng hi m khi đ c ng i riêng đ nói chuyện v i Lang. Hôm tr c ngày t t nghỉ p ra tr ng, Diên đ n thăm đ t giã gia đình Lang. Sau khi nói chuyện v i ba má và anh Châu, Diên xin phép đ c lên l u đ t giã Lang. Lúc y cô bé đang ng i đan áo trên sân th ng, đ i giàn nho đ y qu chín. L n đ u tiên, Diên n m l y tay Lang, nhìn th t sâu vào m t Lang, d u dàng nói “Bé i, anh r t yêu bé và mu n c i bé làm v , nh ng bé hãy còn nh quá, nên anh ph i đ i cho bé l n lên. Ngày mai anh đi r i, không bi t bao gi m i v thăm bé đ c, nh ng anh s vi t cho Bé m i ngày m t lá th . Bé ráng đ i anh nghe!”. Nói xong, Diên cúi xu ng, nh nhàng hôn lên đôi bàn tay run r y và t đ m n c m t c a Lang.

Và chàng đã gi đúng l i h a, m i ngày m t lá th g i v cho Lang đ u đ n, và ch Lang l n lên. H đã làm đám c i vào mùa Thu 1969, sau khi Lang đ Tú Tài II. Lúc y Lang v a 19 và Diên đã 27 tu i đ i. Hành trang v nhà ch ng c a Lang, ngoài m t s áo qu n, còn l i là m t vali ch a đ y nh ng lá th c a Diên.

H n m i năm, sau ngày c nhà di t n sang M , anh Diên m t đi trong m t tại n n bi th m, đ l i cho Lang ba đ a con đ i tu i ch t 11 đ n 15. Lang đã ch n l i quân đ i đ có đ i u ki n lo ng cho các con. Sau này c ba cháu đ u thành đ t. Cô gái út, ngày r i Vi t Nam v a đúng 1 năm 1 tháng tu i. Năm 11 tu i t n m t ch ng ki n cái ch t đau đ n c a cha mình. Sau này đ c vào Stanford University, m t đ i h c n i ti ng c a Hoa K , và đ c b u làm Ch T ch H i Sinh Viên Vi t Nam c a tr ng. Sau khi đ u b ng Th c sĩ ngành Kinh T /Phát Tri n Đi u Lu t Qu c T (Economics/International Policy Development) năm 1997, cháu l y thêm b ng Th c Sĩ Qu n Tr Th ng M i (Master of Business Administration) i University of California at Berkeley (Haas School of Business). Hi n nay là Senior Product Marketing Manager c a Google.

Năm 2002, sau khi chu toàn trách nhi m c a m t ng i m v i các con, m t sĩ quan cao c p đ i v i Quân Lữ c Hoa k , đúng m t ngày sau khi v h u, Ph m Phan Lang làm đám c i v i ng i ch ng m i. Anh là một ng i M , l n h n Lang 7 tu i. Là m t ng i hi n lành, th t thà và đ l ng. Tr c kia là m t Sĩ Quan Không Quân trong Quân Lữ c Hoa K . R i quân ng , anh đi h c l i và l y b ng Ph.D r i đ y t i tr ng University of Hawaii, và sau này đã làm vi c cho US Navy/Submarine, Pearl Harbor Hawaii trong h n 30 năm v i ch c v Oceanographer/Technical Director cho đ n ngày v h u, cách đây hai năm.

Ph m Phan Lang cùng ch ng đang s ng nh ng ngày tháng êm đ m i thành ph Kaneohe trên hòn đ o Oahu / Hawaii th n tiên. M i ngày, trong n ng m, nhìn bi n tr i, nghe sóng bi n rì rào, Lang da di t nh v Nha Trang, v nh ng ngày tu i th cùng v i gia đình, th y b n, và h i t ng v m t quá kh v i bi t bao thăng tr m bi n đ i c a quê h ng, c a gia đình và c a c m t đ i ng i.

(Ghi chú c a ng i vi t : Khi liên l c v i Ph m Phan Lang đ vi t bài này, b t ng ng i vi t nh n ra Lang chính là cô em gái c a Phan Ng c Châu, ng i b n thân cùng quê V n Giã, cùng l p tr ng Văn Hóa Nha Trang, trong nh ng năm đ u trung h c. C m i mùa hè, ng i vi t l i g p hai anh em, đ t đ u nhau v thăm quê n i. Khi y Lang m i ch h c l p Nhì, nh ng đã là

m t cô bé r t thông minh và th t xinh x n d th ng)